

vil sige fra det Repræsentative, men holder fast derved, overflærer Knuder af denne Art, som ikke paa anden Maade lade sig løse uden Skade for det hele Samfund. Det er en gordiff Knude, her er knyttet, ved at fastholde to parallelltløbende Forsatninger, og det er usikkert, om den nogensinde bliver løst paa den Maade, man nu vil. Det Naturlige er, at løse den ved at stære den over. Lad os forudsætte, at det Forslag, der her foreligger, gaar igjennem, og derefter en saadan Tilstand indtræder som den, der vil indtræde efter mit Forslag, nemlig, at Behandlingen af Forsatningsagen gaar over til Rigsdagen, og at Fortsættelsen af dette Arbejde vedbliver i Rigsdagen, saa vil jeg ikke nægte, at, hvormeget der endog kunde være at sige mod det foreliggende Forsatningsforslag, saa har det allerede vundet et overordentlig stort Skridt fremad paa sin Bane, og vilde maastee med ikke meget store Forandringer, og maastee endog med væsentlige Forbedringer, dog tilsidst kunne afslutte Sagen paa en heldbringende Maade, medens Landet tillige var beroliget, og alle Lovgivningsfager gik deres naturlige Gang, idet denne Mængde af Repræsentationer i dette lille Land ophørte, Simpelhed i Forholdene indtraadte, Væbnelser, hvis Farer Ingen i dette Sieblik kan bedømme, paa eengang hørte op, og Regjeringen i sin egen Handling og Optræden viste, at den ikke gjorde Krav paa, ved fideordnede Midler at gjenvinde Noget af det Tabte. Skulle vi gjenvinde Noget af det Tabte, som vi aldrig skulle lade af Die (Hør!), som vi aldrig skulle lade af Die, saa skal det stee derved, at Regjeringen klart og simpelt holder sig indenfor sin egen Begrænsning og har sit Blik roligt vendt paa Begivenhederne, men ikke har tilskyndende Incidentsmidler, som man beskylder den for og vil beskylde den for at ville benytte sig af, skjøndt jeg meget gjerne troer, den er uskyldig — jeg troer med Fornøielse paa dens Naivitet og Uskyldighed.

Der er allerede af en tidligere Tale blevet viist — og det er absolut en af de stæve Sider ved den hele Tilstand, hvori vi ere, — at den Skikkelse, som den foreliggende Grundlov har, og den Maade, hvorpaa den i dette Thing er bleven behandlet, hidrører fra Grundloven

af 18de November 1863. Jeg har under forrige Behandling omtalt denne; jeg sagde den Gang og gjentager det her, ikke, at den er Skyld i, hvad der har ramt os, men at den er bleven brugt som et Paastud til at besmykke fjendtlig Optræden imod os, og dette troer jeg Ingen vil nægte; men den har en anden Feil, som man ikke skal glemme, og hvorfor man ikke paa en saadan Maade, som denne skal give den noget Monument. Den har den Feil, at den ogsaa blev til under urigtige Forudsætninger. Den daværende Regjering, som, frembreven af en mægtig Popularitets Strøm, arbejdede hen til at sætte denne Grundlov igjennem, blev ved at hænge fast i den Idee og lade alle der Tilstedeværende hænge sig fast i den Idee, at ved at fuldbyrde den allerede tidligere nedlagte politiske Tanke gennem denne sidste Slutsteen paa Bygningen, skulde der for Danmark naaes en sikker Tilslutning med de nordiske Riger, og bagved dette en Støtte for den Magt, som man dengang bildte sig ind skulde være paa rede Haand til at støtte Bestræbelser af en saadan Natur, — og under den Forudsætning, at Forsatningen skulde have saadanne Følger, blev den vedtagen af Mange. Der blev lagt mindre Vægt paa, om den passede til den Idee, som laa i det danske Monarchie, og som, om man vil, laae til Grund for den Eenhed i Arvesølgen, der skulde bestjærme Monarchiets Sammenhold, den nemlig, at Landsdelene i deres forfatningsmæssige Samliv skulde staae paa lige Fod med hverandre. Jeg siger, der blev lagt meget mindre Vægt derpaa end paa, at Samlingen af disse to Landsdele, som man saa sikkert ved denne Leilighed haabe at kunne binde sammen, skulde foregaae under saadanne Omstændigheder, at, idet de virkelig sammenfæltede under Forsatningen, var med det Samme Sunigrundloven forandret i det Punkt, som man ansaae for det vigtigste. Det tynger tungt paa den hele Tid, at man ved et saa vigtigt Formaal som det: at knytte Danmark og Slesvig sammen, ikke støttede sig absolut paa Monarchiet, som det var organiseret i 1852, fastholdende, at, forsaavidt der var foregaaet Forandringer med Hensyn til Holsteen, saa vare vi uskyldige deri. Vor Hensigt maatte være, at de Organisationer, der her fremtraadte, om